

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

- 2. Ο Κανόνας της διαγωγής - Σχόλια (2. Vinaya Piṭaka - Aṭṭhakathā)
 - 4. Σχόλια για το μικρό κεφάλαιο (4. Cūḷavagga-aṭṭhakathā)
 - 3. Η ενότητα για τη συσσώρευση (3. Samuccayakkhandhakam)
- [Kd 13, PTS 2.38-2.72]

PaliVerse

4. Σχόλια για το μικρό κεφάλαιο

3. Samuccayakkhandhakaṃ

Sukkavissatṭhikathā

97. Samuccayakkhandhake - chārattaṃ mānattanti ettha catubbidhaṃ mānattaṃ - appaṭicchannamānattaṃ, paṭicchannamānattaṃ, pakkhamānattaṃ, samodhānamānattanti. Tattha appaṭicchannamānattaṃ nāma - yaṃ appaṭicchannāya āpattiyā parivāsaṃ adatvā kevalaṃ āpattiṃ āpannabhāveneva mānattārahassa mānattaṃ diyyati. Paṭicchannamānattaṃ nāma - yaṃ paṭicchannāya āpattiyā parivutthaparivāsassa diyyati. Pakkhamānattaṃ nāma - yaṃ paṭicchannāya vā appaṭicchannāya vā āpattiyā addhamāsaṃ bhikkhunīnaṃ diyyati. Samodhānamānattaṃ nāma - yaṃ odhāya ekato katvā diyyati. Tesu idaṃ “appaṭicchannāya chārattaṃ mānatta”nti vacanato “appaṭicchannamānatta”nti veditabbaṃ. Taṃ dentena sace ekaṃ āpattiṃ āpanno hoti, idha vuttanayena dātabbaṃ. Sace dve vā tisso vā tatuttariṃ vā āpanno, yatheva “ekaṃ āpatti”nti vuttaṃ; evaṃ “dve āpattiyo, tisso āpattiyo”ti vattabbaṃ. Tatuttari pana sacepi sataṃ vā saḥassaṃ vā hoti, “sambahulā”ti vattabbaṃ. Nānāvattukāyopi ekato katvā dātabbā, tāsāṃ dānavidhiṃ parivāsadāne kathayissāma.

Evaṃ āpattivasena kammavācaṃ katvā dinne mānatte “evametaṃ dhārayāmi”ti kammavācāpariyosāne māḷakasīmāyameva “mānattaṃ samādiyāmi, vattaṃ samādiyāmi”ti vuttanayena vattaṃ samādātabbaṃ. Vattaṃ samādiyitvā tattheva saṅghassa ārocetabbaṃ, ārocentena ca evaṃ ārocetabbaṃ -

“Ahaṃ, bhante, ekaṃ āpattiṃ āpajjiṃ sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ appaṭicchannaṃ, sohaṃ saṅghaṃ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissatṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṃ mānattaṃ yāciṃ, tassa me saṅgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissatṭhiyā appaṭicchannāya chārattaṃ mānattaṃ adāsi. Sohaṃ mānattaṃ carāmi, vedayāmaṃ, bhante ‘vedayatī’ti maṃ saṅgho dhāretū”ti.

Imañca pana atthaṃ gahetvā yāya kāyaci bhāsāya ārocetuṃ vaṭṭatiyeva. Ārocetvā sace nikkhipitukāmo, vuttanayeneva saṅghamajjhe nikkhipitabbaṃ. Māḷakato bhikkhūsu nikkhantesu ekassapi santike nikkhipituṃ vaṭṭati. Māḷakato nikkhamitvā satīṃ paṭilabhantena saḥagacchantassa santike nikkhipitabbaṃ. Sace sopi pakkanto, aññassa yassa māḷake nārocitaṃ, tassa ārocetvā nikkhipitabbaṃ. Ārocentena pana avasāne “vedayatīti maṃ āyasmā dhāretū”ti vattabbaṃ. Dvinnaṃ ārocentena “āyasmantā dhārentū”ti, tiṇṇaṃ ārocentena “āyasmanto dhārentū”ti vattabbaṃ. Nikkhittakāḷato paṭṭhāya pakatattaṭṭhāne tiṭṭhati.

Sace appabhikkhuko vihāro hoti, sabhāgā bhikkhū vasanti, vattaṃ anikkhipitvā antovihāreyeva rattiyo gaṇetabbā. Atha na sakkā sodhetuṃ, vuttanayeneva vattaṃ nikkhipitvā paccūsasamaye catūhi pañcahi vā bhikkhūhi saddhiṃ parikkhittassa vihārassa parikkhepato, aparikkhittassa parikkhepārahaṭṭhānato dve leḍḍupāte atikkamitvā mahāmaggaṭṭo okkamma gumbena vā vatīyā vā paṭicchannaṭṭhāne nisīditabbaṃ. Antoaruṇeyeva vuttanayena vattaṃ samādiyitvā ārocetabbaṃ. Sace

añño koci bhikkhu kenacideva karaṇīyena taṃ ṭhānaṃ āgacchati, sace esa taṃ passati, saddaṃ vāssa suṇāti, ārocetabbaṃ. Anārocentassa ratticchedo ceva vattabhedo ca.

Atha dvādasahatthaṃ upacāraṃ okkamitvā ajānantasseva gacchati, ratticchedo hoti eva, vattabhedo pana natthi. Ārocitakālaṃ paṭṭhāya ca ekaṃ bhikkhuṃ ṭhapetvā sesehi sati karaṇīye gantumpi vaṭṭati. Aruṇe utṭhite tassa bhikkhussa santike vattaṃ nikkhipitabbaṃ. Sace sopi kenaci kammena purearuṇeyeva gacchati, aññaṃ vihārato nikkhantaṃ vā āgantukaṃ vā yaṃ paṭhamam passati, tassa santike ārocetvā vattaṃ nikkhipitabbaṃ. Ayañca yasmā gaṇassa ārocetvā bhikkhūnañca atthibhāvaṃ sallakkhetvā vasi, tenassa ūne gaṇe caraṇadoso vā vipavāso vā na hoti. Sace na kañci passati, vihāraṃ gantvā attanā saddhiṃ gatabhikkhūsu ekassa santike nikkhipitabbanti mahāsumatthero āha. Mahāpadumatthero pana “yaṃ paṭhamam passati, tassa ārocetvā nikkhipitabbaṃ; ayaṃ nikkhattavattassa parihāro”ti āha.

Evaṃ chārattaṃ mānattaṃ akhaṇḍam caritvā yattha siyā vīsati gaṇo bhikkhusaṅgho, tattha so bhikkhu abbhetaḍḍho. Abbhentehi ca paṭhamam abbhānāraho kātabbo. Ayañhi nikkhattavattattā pakatattaṭṭhāne ṭhito, pakatattassa ca abbhānaṃ kātuṃ na vaṭṭati, tasmā vattaṃ samādāpetabbo. Vatte samādinne abbhānāraho hoti. Tenāpi vattaṃ samādiyitvā ārocetvā abbhānaṃ yācitabbaṃ. Anikkhattavattassa puna vattasamādānakiccaṃ natthi. So hi chārattātikkaṃ meneva abbhānāraho hoti, tasmā so abbhetaḍḍho. Tatra yvāyaṃ “evañca pana, bhikkhave, abbhetaḍḍho”ti pāḷiyaṃ yeva abbhānavidhi vutto, ayañca ekāpattivasena vutto. Sace pana dve tisso sambahulā vā ekavatthukā vā nānāvatthukā vā āpattiyo honti, tasmaṃ vasena kammavācā kātabbā. Evaṃ appaṭicchannamānattaṃ dātābbaṃ. Paṭicchannamānattaṃ pana yasmā paṭicchannāya āpattiyā parivutthaparivāsassa dātābbaṃ hoti, tasmā naṃ parivāsakathāyaṃ yeva kathayissāma.

Parivāsakathā

102. “Tena hi, bhikkhave, saṅgho udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissaṭṭhiyā ekāhapaṭicchannāya ekāhaparivāsaṃ detū”tiādinā nayena pāḷiyaṃ anekehi ākārehi parivāso ca mānattañca vuttaṃ. Tassa yasmā āgatāgataṭṭhāne vinicchayo vuccamāno pāḷi viya ativithāraṃ āpajjati, na ca sakkā hoti sukhena pariggahetum, tasmā naṃ samodhānetvā idheva dassayissāma.

Ayañhi idha adhippeto parivāso nāma - paṭicchannaparivāso, suddhantaparivāso, samodhānaparivāso ti vidho hoti. Tattha paṭicchannaparivāso tāva yathāpaṭicchannāya āpattiyā dātābbo. Kassaci hi ekāhapaṭicchannā āpatti hoti yathā ayaṃ udāyittherassa, kassaci dvīhādipaṭicchannā yathā parato āgatā udāyittherasseva, kassaci ekā āpatti hoti yathā ayaṃ, kassaci dve tisso tatuttari vā yathā parato āgatā, tasmā paṭicchannaparivāsaṃ dentena paṭhamam tāva paṭicchannabhāvo jānitābbo.

Ayañhi āpatti nāma dasahākārehi paṭicchannā hoti. Tatthāyaṃ mātikā - āpatti ca hoti āpattisaññī ca, pakatatto ca hoti pakatattasaññī ca, anantarāyiko ca hoti anantarāyikasaññī ca, pahu ca hoti pahusaññī ca, chādetukāmo ca hoti chādeti cāti.

Tattha āpatti ca hoti āpattisaññī cāti yaṃ āpanno, sā āpattiyeva hoti. Sopi ca tattha āpattisaññīyeva. Iti jānanto chādeti, channāva hoti. Atha panāyaṃ tattha anāpattisaññī, acchannā hoti, anāpatti pana āpattisaññāyapi anāpattisaññāyapi

chādentenāpi acchāditāva hoti. Lahukaṃ vā garukāti garukaṃ vā lahukāti chādeti, alajjipakkhe tiṭṭhati, āpatti pana acchannā hoti. Garukaṃ lahukāti maññaṃāno deseti, neva desitā hoti, na channā. Garukaṃ garukāti ñatvā chādeti, channā hoti. Garukalahukabhāvaṃ na jānāti, āpattiṃ chādemīti chādeti, channāva hoti.

Pakatattoti tividhaṃ ukkhepanīyakammaṃ akato - so ce pakatattasaññī hutvā chādeti, channā hoti. Atha “mayhaṃ saṅghena kammaṃ kata”nti apakatattasaññī hutvā chādeti, acchannā hoti. Apakatattena pakatattasaññinā vā apakatattasaññinā vā chāditāpi acchannāva hoti. Vuttampi cetam -

“Āpajjati garukaṃ sāvasesaṃ,
Chādeti anādariyaṃ paṭicca;
Na bhikkhunī no ca phuseyya vajjaṃ,
Pañhā mesā kusalehi cintitā”ti.

Ayañhi pañho ukkhittakena kathito.

Anantarāyikoti yassa dasasu antarāyesu ekopi natthi, so ce anantarāyikasaññī hutvā chādeti, channā hoti. Sacepi so bhīrukajātikatāya andhakāre amanussacaṇḍamigabhayaena antarāyikasaññī hutvā chādeti, acchannāva hoti. Yassa hi pabbatavihāre vasantassa kandamaṃ vā nadiṃ vā atikkamitvā ārocetabbaṃ hoti, antarāmagge ca caṇḍavālaamanussādibhayaṃ atthi, magge ajagarā nipajjanti, nadī pūrā hoti, ekasmiṃ pana satiyeva antarāye antarāyikasaññī hutvā chādeti, acchannāva hoti. Antarāyikassa pana antarāyikasaññāya vā anantarāyikasaññāya vā chādayato acchannāva hoti.

Pahūti yo sakkoti bhikkhuno santikaṃ gantuñceva ārocetuñca; so ce pahusaññī hutvā chādeti, channā hoti. Sacassa mukhe appamattako gaṇḍo vā hoti, hanukavāto vā vijjhati, danto vā rujjati, bhikkhā vā mandā laddhā hoti, tāvatakena pana neva vattum na sakkoti na gantum; apica kho na sakkomīti saññī hoti, ayaṃ pahu hutvā appahusaññī nāma. Iminā chāditāpi acchāditā. Appahunā pana vattum vā gantum vā asamatthena pahusaññinā vā appahusaññinā vā chāditā hotu, acchāditāva.

Chādetukāmo ca hoti chādeti cāti idam uttānatthameva. Sace pana chādessāmīti dhuranikkhepaṃ katvā purebhatte vā pacchābhatte vā paṭhamayāmādīsu vā lajjidhammaṃ okkamitvā antoaruṇeyeva āroceti, ayaṃ chādetukāmo na chādeti nāma.

Yassa pana abhikkhuke ṭhāne vasantassa āpattiṃ āpajjitvā sabhāgassa bhikkhuno āgamaṃ āgamentaṃ sabhāgasantikaṃ vā gacchantassa addhamāsopi māsopi atikkamati, ayaṃ na chādetukāmo chādeti nāma, ayampi acchannāva hoti.

Yo pana āpannamattova aggiṃ akkantaपुरiso viya sahasā apakkamitvā sabhāgaṭṭhānaṃ gantvā āvi karoti, ayaṃ na chādetukāmovā na chādeti nāma. Sace pana sabhāgaṃ disvāpi “ayaṃ me upajjhāyo vā ācariyo vā”ti lajjāya nāroceti, channāva hoti āpatti. Upajjhāyādibhāvo hi idha appamaṇaṃ averisabhāgamattameva pamāṇaṃ, tasmā averisabhāgassa santike ārocetabbā.

Yo pana visabhāgo hoti sutvā pakāsetukāmo, evarūpassa upajjhāyassāpi santike na ārocetabbā. Tattha purebhattaṃ vā āpattiṃ āpanno hotu pacchābhattaṃ vā, divā vā rattiṃ vā yāva aruṇaṃ na uggacchati tāva ārocetabbā. Uddhaste aruṇe paṭicchannā hoti, paṭicchādanapaccayā ca dukkaṭaṃ āpajjati.

Sabhāgasan̄ghādisesaṃ āpannassa pana santike āvi kātum na vaṭṭati. Sace āvi karoti, āpatti āvikatā hoti, dukkaṭṭa pana na muccati, tasmā suddhassa santike āvikātabbā. Āvikaronto ca “tuyhaṃ santike ekaṃ āpattiṃ āvikaromī”ti vā “ācikkhāmī”ti vā “āroceṃī”ti vā “mama ekaṃ āpattiṃ āpannabhāvaṃ jānāhī”ti vā vadatu, “ekaṃ garukāpattiṃ āvikaromī”tiādinā vā nayena vadatu, sabbehipi ākārehi appaṭicchannāva hotīti kurundiyaṃ vuttaṃ. Sace pana lahukāpattiṃ āvikaromītiādinā nayena vadati, paṭicchannā hoti, vatthum āroceti, āpattiṃ āroceti, ubhayaṃ āroceti, tividhenāpi ārocitāva hoti. Iti imāni dasa kāraṇāni upalakkhetvā paṭicchannaparivāsaṃ dentena paṭhamameva paṭicchannabhāvo jānitabbo.

Tato paṭicchannadivase ca āpattiyo ca sallakkhetvā sace ekāhapaṭicchannā hoti - “ahaṃ, bhante, ekaṃ āpattiṃ āpajjīṃ sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ ekāhapaṭicchanna”nti evaṃ yācāpetvā idha vuttanayeneva kammavācaṃ vatvā parivāso dātabbo. Atha dvīhatīhādipaṭicchannā hoti, dvīhapaṭicchannaṃ tīhapaṭicchannaṃ catūhapaṭicchannaṃ pañcāhapaṭicchannaṃ chāhapaṭicchannaṃ sattāhapaṭicchannaṃ aṭṭhāhapaṭicchannaṃ navāhapaṭicchannaṃ dasāhapaṭicchannaṃ ekādasāhapaṭicchannaṃ dvādasāhapaacchannaṃ terasāhapaṭicchannaṃ cuddasāhapaṭicchannanti evaṃ yāva cuddasa divasāni divasavasena yojanā kātabbā. Pañcadasa divasāni paṭicchannāya pakkhapaṭicchannanti vatvā yojanā kātabbā. Tato yāva ekūnatimsatimo divaso, tāva atirekapakkhapaṭicchannanti.

Tato māsapaṭicchannaṃ atirekamāsapaṭicchannaṃ dvemāsapaṭicchannaṃ atirekadvemāsapaṭicchannaṃ temāsapaṭicchannaṃ atirekatemāsapaṭicchannaṃ catumāsapaṭicchannaṃ atirekacatumāsapaṭicchannaṃ pañcamāsapaṭicchannaṃ atirekapañcamāsapaṭicchannaṃ chamāsapaṭicchannaṃ atirekachamāsapaṭicchannaṃ sattamāsapaṭicchannaṃ atirekasattamāsapaṭicchannaṃ aṭṭhamāsapaṭicchannaṃ atirekaaṭṭhamāsapaṭicchannaṃ navamāsapaṭicchannaṃ atirekanavamāsapaṭicchannaṃ dasamāsapaṭicchannaṃ atirekadasamāsapaṭicchannaṃ ekādasamāsapaṭicchannaṃ atirekaekādasamāsapaṭicchannanti evaṃ yojanā kātabbā. Saṃvacchare paripuṇṇe ekasaṃvaccharapaṭicchannanti. Tato paraṃ atirekaekasaṃvacchara... dvesaṃvacchara... atirekadvesaṃvacchara... tisaṃvacchara... atiraketisaṃvacchara... catusaṃvacchara... atirekacatusaṃvacchara... pañcasaṃvacchara... atirekapañcasaṃvaccharapaṭicchannanti evaṃ yāva satṭhisamvacchara... atirekasatṭhisamvaccharapaṭicchannanti vā tato vā bhiyyopi vatvā yojanā kātabbā.

Sace pana dve tisso tatuttari vā āpattiyo honti, yathā idha ekaṃ āpattinti vuttaṃ; evaṃ dve āpattiyo tisso āpattiyoti vattabbaṃ. Tato paraṃ pana sataṃ vā hotu sahaṃ vā, sambahulāti vattum vaṭṭati. Nānāvatthukāsupi “ahaṃ, bhante, sambahulā saṅghādisesā āpattiyo āpajjīṃ - ekaṃ sukkavissatṭhiṃ, ekaṃ kāyasaṃsaggaṃ, ekaṃ duṭṭhullavācaṃ, ekaṃ attakāmaṃ, ekaṃ sañcarittaṃ, ekāhapaṭicchannāyo”ti evaṃ gaṇanavasena vā “ahaṃ, bhante, sambahulā saṅghādisesā āpattiyo āpajjīṃ nānāvatthukāyo ekāhapaṭicchannāyo”ti evaṃ vatthukittanavasena vā, “ahaṃ, bhante, sambahulā saṅghādisesā āpattiyo āpajjīṃ ekāhapaṭicchannāyo”ti evaṃ nāmamattavasena vā yojanā kātabbā.

Tattha nāmaṃ duvidhaṃ - sajātisādhāraṇaṇca sabbasādhāraṇaṇca. Tattha

saṅghādisesoti sajātisādhāraṇaṃ, āpattīti sabbasādhāraṇaṃ; tasmā “sambahulā āpattiyo āpajjīṃ ekāhapaṭicchannāyo”ti evaṃ sabbasādhāraṇanāmavasena vattum vaṭṭati. Idañhi sabbampi parivāsādikam vinayakammaṃ vatthivasena gottavasena nāmavasena āpattivasena ca kātum vaṭṭatiyeva.

Tattha “sukkavissatṭhī”ti vatthu ceva gottañca. “Saṅghādiseso”ti nāmañceva āpatti ca. “Kāyasamsaggo”ti vatthu ceva gottañca. “Saṅghādiseso”ti nāmañceva āpatti ca, tattha “sukkavissatṭhīṃ kāyasamsagga”ntiadinā vacanenāpi “nānavatthukāyo”ti vacanenāpi vatthu ceva gottañca gahitaṃ hoti. “Saṅghādiseso”ti vacanenāpi “āpattiyo”ti vacanenāpi nāmañceva āpatti ca gahitā hoti. Idha pana ekaṃ āpattiṃ āpajjīṃ sañcetanikaṃ “sukkavissatṭhī”nti nāmampi vatthugottānīpi gahitāneva. Yathā ca idha “ayaṃ udāyi bhikkhū”ti vuttaṃ; evaṃ yo yo āpanno hoti, tassa tassa nāmaṃ gahetvā “ayaṃ itthannāmo bhikkhū”ti kammavācā kātabbā.

Kammavācāpariyosāne ca tena bhikkhunā māḷakasīmāyameva “parivāsaṃ samādiyāmi, vattaṃ samādiyāmī”ti vuttanayeneva vattaṃ samādātabbaṃ. Samādiyitvā tattheva saṅghassa ārocetabbaṃ, ārocentena ca evaṃ ārocetabbaṃ -

“Ahaṃ, bhante, ekaṃ āpattiṃ āpajjīṃ sañcetanikaṃ sukkavissatṭhīṃ ekāhapaṭicchannaṃ, sohaṃ saṅghaṃ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissatṭhiyā ekāhapaṭicchannāya ekāhaparivāsaṃ yāciṃ, tassa me saṅgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissatṭhiyā ekāhapaṭicchannāya ekāhaparivāsaṃ adāsi, sohaṃ parivasāmi - ‘vedayāmaṃ, bhante, vedayatī’ti maṃ saṅgho dhāretū”ti.

Imaṃ panatthaṃ gahetvā yāya kāyaci bhāsāya āroceṭum vaṭṭatiyeva. Āroceṭvā sace nikkhipitukāmo, vuttanayeneva saṅghamajjhe nikkhipitabbaṃ. Māḷakato bhikkhūsu nikkhantesu ekassāpi santike nikkhipitum vaṭṭati. Māḷakato nikkhamitvā satīṃ paṭilabhantena saḥagacchantassa santike nikkhipitabbaṃ. Sace sopi pakkanto, aññassa yassa māḷake nārociṃ, tassa āroceṭvā nikkhipitabbaṃ. Ārocentena ca avasāne “vedayatīti maṃ āyasmā dhāretū”ti vattabbaṃ. Dvinnaṃ ārocentena “āyasmantā dhārentū”ti, tiṇṇaṃ ārocentena “āyasmanto dhārentū”ti vattabbaṃ. Nikkhittakāḷato paṭṭhāya pakatattatṭhāne tiṭṭhati.

Sace appabhiikkhuko vihāro hoti, sabhāgā bhikkhū vasanti, vattaṃ anikkhipitvā vihāreyeva rattipariggaho kātabbo. Atha na sakkā sodhetum, vuttanayeneva vattaṃ nikkhipitvā paccūsasamaye ekena bhikkhunā saddhiṃ mānattavaṇṇanāyaṃ vuttanayeneva upacārasīmaṃ atikkamitvā mahāmaggā okkamma paṭicchanne ṭhāne nisīditvā antoaruṇeyeva vuttanayeneva vattaṃ samādiyitvā tassa bhikkhuno parivāso ārocetabbo. Ārocentena sace navakataro hoti, “āvuso”ti vattabbaṃ. Sace vuḍḍhataro, “bhante”ti vattabbaṃ. Sace añño koci bhikkhu kenacideva karaṇīyena taṃ ṭhānaṃ āgacchati, sace esa taṃ passati, saddaṃ vāssa suṇāti, ārocetabbaṃ; anārocentassa ratticchedo ceva vattabhedo ca. Atha dvādasahatthaṃ upacāraṃ okkamitvā ajānantasseva gacchati, ratticchedoyeva hoti, vattabhedo pana natthi.

Uggaṭe aruṇe vattaṃ nikkhipitabbaṃ. Sace so bhikkhu kenacideva karaṇīyena pakkanto hoti, yaṃ aññaṃ sabbapaṭṭhamam passati, tassa āroceṭvā nikkhipitabbaṃ. Sace pana kañci na passati, vihāraṃ gantvā attanā saddhiṃ gatabhiikkhussa santike nikkhipitabbanti mahāsumatthero āha. Mahāpadumatthero pana “yaṃ paṭṭhamam passati, tassa āroceṭvā nikkhipitabbaṃ, ayaṃ nikkhattavattassa parihāro”ti āha.

Evam yattakāni divasāni āpatti paṭicchannā hoti, tattakāni tato adhikatarāni vā kukkuccavinodanattāya parivasitvā saṅghaṃ upasaṅkamtivā vattaṃ samādiyitvā mānattaṃ yācitabbaṃ. Ayañhi vatte samādinne eva mānattāraho hoti nikkhittavattena parivutthattā. Anikkhittavattassa pana puna samādānakiccaṃ natthi, so hi paṭicchannadivasātikkameneva mānattāraho hoti, tasmā tassa mānattaṃ dātabbameva. Idaṃ paṭicchannamānattaṃ nāma. Taṃ dentena sace ekāpatti hoti, pāliyaṃ vuttanayeneva dātabbaṃ. Atha dve vā tisso vā “sohaṃ parivutthaparivāso saṅghaṃ dvinnaṃ āpattīnaṃ tissannaṃ āpattīnaṃ ekāhapaṭicchannānaṃ chārattaṃ mānattaṃ yācāmī”ti parivāse vuttanayeneva āpattiyo ca divase ca sallakkhetvā yojanā kātabbā.

Appaṭicchannāpattiṃ paṭicchannāpattiyā samodhānetvāpi dātuṃ vaṭṭati. Kathaṃ? Paṭicchannāya ekāhaparivāsaṃ vasitvā -

“Ahaṃ, bhante, ekaṃ āpattiṃ āpajjiṃ sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ ekāhapaṭicchannaṃ, sohaṃ saṅghaṃ ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissatṭhiyā ekāhapaṭicchannāya ekāhaparivāsaṃ yāciṃ, tassa me saṅgho ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissatṭhiyā ekāhapaṭicchannāya ekāhaparivāsaṃ adāsi, sohaṃ parivutthaparivāso. Ahaṃ, bhante, ekaṃ āpattiṃ āpajjiṃ sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ appaṭicchannaṃ. Sohaṃ, bhante, saṅghaṃ tāsāṃ āpattīnaṃ sañcetanikānaṃ sukkavissatṭhīnaṃ paṭicchannāya ca appaṭicchannāya ca chārattaṃ mānattaṃ yācāmī”ti.

Athassa tadanurūpaṃ kammavācaṃ katvā mānattaṃ dātabbaṃ. Sace paṭicchannā dve, appaṭicchannā ekā “paṭicchannānañca appaṭicchannāya cā”ti vattabbaṃ. Atha paṭicchannā ekā, appaṭicchannā dve, “paṭicchannāya ca appaṭicchannānañcā”ti vattabbaṃ. Sace paṭicchannāpi dve, appaṭicchannāpi dve, “paṭicchannānañca appaṭicchannānañcā”ti vattabbaṃ. Sabbattha anurūpaṃ kammavācaṃ katvā mānattaṃ dātabbaṃ. Ciñṇamānattassa ca tadanurūpameva kammavācaṃ katvā abbhānaṃ kātabbaṃ. Idha pana ekāpattivāsena vuttaṃ. Iti yaṃ paṭicchannāya āpattiyā parivāsāvasāne mānattaṃ diyyati, idaṃ paṭicchannamānattaṃ nāma. Evamettha ekeneva yojanāmukhena paṭicchannaparivāso ca paṭicchannamānattañca vuttanti veditabbaṃ. Pakkhamānattaṃ samodhānamānattañca avasesaparivāsakathāvasāne kathayissāma.

Suddhantaparivāso samodhānaparivāsoti hi dve parivāsā avasesā. Tattha “suddhantaparivāso” nāma parato adhammikamānattacārāvasāne “tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sambahulā saṅghādisesā āpattiyo āpanno hoti, āpattipariyantaṃ na jānāti, rattipariyantaṃ na jānātī”ti imasmiṃ vatthusmiṃ anuññātaparivāso. So duvidho - cūlasuddhanto, mahāsuddhantoti. Duvidhopi cesa rattiparicchedaṃ sakalaṃ vā ekaccaṃ vā ajānantassa ca assarantassa ca tattha vematikassa ca dātabbo. Āpattipariyantaṃ pana ettakā ahaṃ āpattiyo āpannoti jānātu vā mā vā, akāraṇametaṃ.

Tattha yo upasampadato paṭṭhāya anulomakkamena vā ārocitadivasato paṭṭhāya paṭilomakkamena vā “asukañca asukañca divasaṃ vā pakkhaṃ vā māsāṃ vā saṃvaccharaṃ vā tava suddhabhāvaṃ jānāsi”ti pucchiyamāno “āma, bhante, jānāmi, ettakāṃ nāma kālāṃ ahaṃ suddho”ti vadati, tassa dinno suddhantaparivāso “cūlasuddhanto”ti vuccati.

Taṃ gahetvā parivasantena yattakaṃ kālāṃ attano suddhiṃ jānāti, tattakaṃ

apanetvā avasesaṃ māsāṃ vā dvemāsāṃ vā parivasitabbaṃ. Sace māsamattaṃ asuddhomhīti sallakkhetvā aggahesi parivasanto ca puna aññaṃ māsāṃ sarati, tampi māsāṃ parivasitabbameva. Puna parivāsadānakiccaṃ natthi. Atha dvemāsāṃ asuddhomhīti sallakkhetvā aggahesi, parivasanto ca māsamattamevāhaṃ asuddhomhīti sannitthānaṃ karoti, māsameva parivasitabbaṃ. Puna parivāsadānakiccaṃ natthi. Ayañhi suddhantaparivāso nāma uddhampi ārohati, heṭṭhāpi orohati, idamassa lakkhaṇaṃ. Aññaṃsmiṃ pana āpattivuṭṭhāne idaṃ lakkhaṇaṃ - yo appaṭicchannaṃ āpattiṃ paṭicchannāti vinayakammaṃ karoti, tassa āpatti vuṭṭhāti. Yo paṭicchannaṃ appaṭicchannāti vinayakammaṃ karoti, tassa na vuṭṭhāti. Acirapaṭicchannaṃ cirapaṭicchannāti karontassāpi vuṭṭhāti. Cirapaṭicchannaṃ acirapaṭicchannāti karontassa na vuṭṭhāti. Ekaṃ āpattiṃ āpajjitvā sambahulāti karontassāpi vuṭṭhāti, ekaṃ vinā sambahulānaṃ abhāvato. Sambahulā pana āpajjitvā ekaṃ āpajjinti karontassa na vuṭṭhāti.

Yo pana yathāvuttena anulomapaṭilomanayena pucchiyamānopi rattipariyantaṃ na jānāti neva sarati vematiko vā hoti, tassa dinno suddhantaparivāso “mahāsuddhanto”ti vuccati. Taṃ gahetvā gahitadivasato paṭṭhāya yāva upasampadadivaso, tāva rattiyo gaṇetvā parivasitabbaṃ. Ayaṃ uddhaṃ nārohati, heṭṭhā pana orohati. Tasmā sace parivasanto rattiparicchede sannitthānaṃ karoti, māsō vā saṃvaccharo vā mayhaṃ āpannassāti māsāṃ vā saṃvacchamaṃ vā parivasitabbaṃ. Parivāsayaṇadānalakkhaṇaṃ panettha parato pāliyaṃ āgatanayeneva veditabbaṃ. Kammavācāpariyosāne vattasamādānamānattaabbhānāni vuttanayāneva. Ayaṃ suddhantaparivāso nāma.

“Samodhānaparivāso” nāma tividho hoti - odhānasamodhāno, agghasamodhāno, missakasamodhānoti. Tattha “odhānasamodhāno” nāma - antarāpattiṃ āpajjitvā paṭicchādentassa parivutthadivase odhunitvā makkhetvā purimāya āpattiyā mūlādivasaparicchede pacchā āpannaṃ āpattiṃ samodahitvā dātabbaparivāso vuccati. So parato “tena hi bhikkhave saṅgho udāyimaṃ bhikkhuṃ antarā ekissā āpattiyā sañcetanikāya sukkavissatṭhiyā pañcāhapaṭicchannāya mūlāya paṭikassitvā purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṃ detū”ti ito paṭṭhāya vitthārato pāliyaṃyeva āgato.

Ayaṃ panettha vinicchayo - yo paṭicchannāya āpattiyā parivāsaṃ gahetvā parivasanto vā mānattāraho vā mānattaṃ caranto vā abbhānāraho vā aññaṃ āpattiṃ āpajjitvā purimāya āpattiyā samā vā ūnatarā vā rattiyo paṭicchādeti, tassa mūlāyapaṭikassanena te parivutthadivase ca mānattaciṇṇadivase ca sabbe odhunitvā adivase katvā pacchā āpannāpattiṃ mūlāpattiyaṃ samodhāya parivāso dātabbo. Tena sace mūlāpatti pakkhapaṭicchannā, antarāpatti ūnakapakkhapaṭicchannā, puna pakkhameva parivāso parivasitabbo. Athāpi antarāpatti pakkhapaṭicchannāva pakkhameva parivasitabbaṃ. Etenupāyena yāva saṭṭhivassapaṭicchannā mūlāpatti, tāva vinicchayo veditabbo. Saṭṭhivassāni parivasitvā mānattāraho hutvāpi hi ekadivasāṃ antarāpattiṃ paṭicchādetvā punapi saṭṭhivassāni parivāsāraho hoti.

Sace pana antarāpatti mūlāpattito atirekapaṭicchannā hoti, tattha “kiṃ kātabba”nti vutte mahāsumatthero āha - “atekiccho ayaṃ puggalo, atekiccho nāma āvikārāpetvā vissajjetabbo”ti. Mahāpadumatthero panāha - “kasmā atekiccho nāma, nanu ayaṃ samuccayakkhandhako nāma buddhānaṃ ṭhitakālasadiso, āpatti nāma paṭicchannā vā hotu appaṭicchannā vā samakaūnataraatirekapaṭicchannā vā vinayadharassa

kammavācam yojetum samatthabhāvoyevettha pamāṇam, tasmā yā atirekaṇṇapaṭicchannā hoti, taṃ mūlāpattiṃ katvā tattha itaraṃ samodhāya parivāso dātabbo”ti. Ayaṃ “odhānasamodhāno” nāma.

“Agghasamodhāno” nāma sambahulāsu āpattīsu yā ekā vā dve vā tisso vā sambahulā vā āpattiyo sabbacirapaṭicchannāyo, tasmaṃ agghena samodhāya tasmaṃ rattiparicchedavasena avasesānaṃ ūnatarapaṭicchannānaṃ āpattīnaṃ parivāso diyyati. Ayaṃ vuccati agghasamodhāno. Sopi parato “tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sambahulā saṅghādisesā āpattiyo āpanno hoti, ekā āpatti ekāhapaṭicchannā ekā āpatti dvīhapaṭicchannā”tiādinā nayena pāḷiyaṃ āgatoyeva.

Yassa pana sataṃ āpattiyo dasāhapaṭicchannā, aparaṃpi sataṃ āpattiyo dasāhapaṭicchannāti evaṃ dasakkhattuṃ katvā āpattisahassaṃ divasasatapaṭicchannaṃ hoti, tena kiṃ kātābanti? Sabbaṃ samodahitvā dasa divase parivasitabbaṃ. Evaṃ ekeneva dasāhena divasasatampi parivasitameva hoti. Vuttampi cetam -

“Dasasataṃ rattisataṃ, āpattiyo chādayitvāna;
Dasa rattīyo vasitvāna, mucceyya pārivāsiko”ti.

Ayaṃ agghasamodhāno nāma.

“Missakasamodhāno” nāma - yo nānāvattukā āpattiyo ekato katvā diyyati. Tatrāyaṃ nayo -

“Ahaṃ, bhante, sambahulā saṅghādisesā āpattiyo āpajjīṃ ekaṃ sukkavissatṭhiṃ, ekaṃ kāyasaṃsaggaṃ, ekaṃ duṭṭhullavācam, ekaṃ attakāmaṃ, ekaṃ sañcarittaṃ, ekaṃ kuṭikāraṃ, ekaṃ viharakāraṃ, ekaṃ duṭṭhadosaṃ, ekaṃ aññabhāgiyaṃ, ekaṃ saṅghabhedaṃ, ekaṃ bhedaṇuvattakaṃ, ekaṃ dubbacaṃ, ekaṃ kuladūsakaṃ, sohaṃ, bhante, saṅghaṃ tasmaṃ āpattīnaṃ samodhānaparivāsaṃ yācāmi”ti -

Tikkhattuṃ yācāpetvā tadanurūpāya kammavācāya parivāso dātabbo.

Ettha ca saṅghādisesā āpattiyo āpajjīṃ nānāvattukāyotipi saṅghādisesā āpattiyo āpajjintipi evaṃ pubbe vuttanayena vatthuvasenapi gottavasenapi nāmavasenapi āpattivasenapi yojetvā kammavācam kātuṃ vaṭṭatīyevāti ayaṃ missakasamodhāno. Sabbaparivāsakammavācāvasāne pana nikkhittānikkhittavattādikathā purimanayeneva vedītabbāti.

Parivāsakathā niṭṭhitā.

Idāni yaṃ vuttaṃ “pakkhamānattañca samodhānamānattañca avasesaparivāsakathāvasāne kathayissāmā”ti, tassokāso sampatto, tasmā vuccati - “pakkhamānatta”nti bhikkhuniyā dātabbamānattaṃ. Taṃ pana paṭicchannāyapi appaṭicchannāyapi āpattiyā aḍḍhamāsameva dātabbaṃ. Vuttañhetam - “garudhammaṃ ajjhāpannāya bhikkhuniyā ubhatosaṅghe pakkhamānattaṃ caritabba”nti. Taṃ pana bhikkhunihi attano sīmaṃ sodhetvā viharasīmāya vā viharasīmāṃ sodhetuṃ asakkontīhi khaṇḍasīmāya vā sabbantimena paricchedena catuvaggagaṇaṃ sannipātāpetvā dātabbaṃ. Sace ekā āpatti hoti ekissā vasena, sace dve vā tisso vā sambahulā vā ekavatthukā vā nānāvattukā vā tasmaṃ tasmaṃ vasena vatthugottanāmaāpattīsu yaṃ yaṃ icchatī taṃ taṃ ādāya yojanā kātābbā.

Tatridaṃ ekāpattivasena mukhamattadassanaṃ, tāya āpannāya bhikkhuniyā

bhikkhunisaṅghaṃ upasaṅkamitvā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā vuḍḍhānaṃ bhikkhunīnaṃ pāde vanditvā ukkuṭikaṃ nisīditvā añjaliṃ paggahetvā evamassa vacanīyo - “ahaṃ, ayye, ekaṃ āpattiṃ āpajjiṃ gāmantaraṃ, sāhaṃ, ayye, ekissā āpattiyā gāmantarāya pakkhamānattaṃ yācāmi”ti.

Evam tikkhattuṃ yācāpetvā byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṅgho ñāpetabbo -

“Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī ekaṃ āpattiṃ āpajji gāmantaraṃ, sā saṅghaṃ ekissā āpattiyā gāmantarāya pakkhamānattaṃ yācati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmāya bhikkhuniyā ekissā āpattiyā gāmantarāya pakkhamānattaṃ dadeyya, esā ñatti.

“Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ...pe... dutiyampi... tatiyampi etamatthaṃ vadāmi. Suṇātu me ayye saṅgho...pe... deti... dinnāṃ saṅghena itthannāmāya bhikkhuniyā ekissā āpattiyā gāmantarāya pakkhamānattaṃ, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhi; evametaṃ dhārayāmi”ti.

Kammavācāpariyosāne vattaṃ samādiyitvā bhikkhumānattakathāya vuttanayeneva saṅghassa ārocetvā nikkhattavattaṃ vasitukāmāya tattheva saṅghamajje vā pakkantāsu bhikkhunīsu ekabhikkhuniyā vā dutiyikāya vā santike vuttanayeneva nikkhipitabbaṃ. Aññissā pana āgantukāya santike ārocetvā nikkhipitabbaṃ. Nikkhattakālaṃ paṭṭhāya pakatattaṭṭhāne tiṭṭhati. Puna samādiyitvā aruṇaṃ utṭhāpentiyā pana bhikkhunīnaṃyeva santike vasituṃ na labhati. “Ubhatosaṅghe pakkhamānattaṃ caritabba”nti hi vuttaṃ. Tasmā assā ācariyupajjhāyāhi vihāraṃ gantvā saṅgāhakapakkhe tṭhito eko mahāthero vā dhammakathiko vā bhikkhu vattabbo - “ekissā bhikkhuniyā vinayakammaṃ kattabbamatthi, tatra no ayyā, cattāro bhikkhū pesethā”ti. Saṅghaṃ akātuṃ na labbhati, pesessāmi vattabbaṃ. Catūhi pakatattabhikkhunīhi mānattacārinīṃ bhikkhuniṃ gahetvā antoaruṇeyeva nikkhamitvā gāmūpacārato dve leḍḍupāte atikkamitvā maggā okkamma gumbavatiādīhi paṭicchannaṭṭhāne nisīditabbaṃ. Vihārūpacāratopi dve leḍḍupātā atikkamitabbā catūhi pakatattabhikkhūhipi tattha gantabbaṃ. Gantvā pana bhikkhunihi saddhiṃ na ekaṭṭhāne nisīditabbaṃ, paṭikkamitvā avidūraṭṭhāne nisīditabbaṃ. Kurundimahāpacarīsu pana “bhikkhunihipi byattaṃ ekaṃ vā dve vā upāsikāyo bhikkhūhipi ekaṃ vā dve vā upāsake attarakkhaṇatthāya gahetvā gantabba”nti vuttaṃ. Kurundiyāyeva ca bhikkhunupassayassa ca vihārassa ca upacāraṃ muñcituṃ vaṭṭatī”ti vuttaṃ, gāmassāti na vuttaṃ.

Evam nisinnesu pana bhikkhūsu ca bhikkhunīsu ca tāya bhikkhuniyā “mānattaṃ samādiyāmi, vattaṃ samādiyāmi”ti vattaṃ samādiyitvā bhikkhunīsaṅghassa tāva evaṃ ārocetabbaṃ -

“Ahaṃ, ayye, ekaṃ āpattiṃ āpajjiṃ gāmantaraṃ, sāhaṃ saṅghaṃ ekissā āpattiyā gāmantarāya pakkhamānattaṃ yāciṃ, tassa me saṅgho ekissā āpattiyā gāmantarāya pakkhamānattaṃ adāsi, sāhaṃ pakkhamānattaṃ carāmi, ‘vedayāmahaṃ, ayye, vedayatī’ti maṃ saṅgho dhāretū”ti.

Tato bhikkhusaṅghassa santikaṃ gantvā evaṃ ārocetabbaṃ - “ahaṃ, ayyā, ekaṃ āpattiṃ āpajjiṃ ...pe... vedayāmahaṃ, ayyā, vedayatīti maṃ saṅgho dhāretū”ti. Idhāpi yāya kāyaci bhāsāya ārocetuṃ vaṭṭati.

Ārocetvā ca bhikkhunisaṅghasseva santike nisīditabbaṃ, ārocitakālato paṭṭhāya bhikkhūnaṃ gantvā vaṭṭati. Sace sāsāṅkaṃ hoti, bhikkhuniyo tattheva ṭhānaṃ paccāsīanti, ṭhātabbaṃ. Sace añño bhikkhu vā bhikkhunī vā taṃ ṭhānaṃ eti, passantiyā ārocetabbaṃ. No ce āroceti, ratticchedo ceva vattabhedadukkaṭaṇca. Sace ajānantiyā eva upacāraṃ okkamitvā gacchati, ratticchedova hoti, na vattabhedadukkaṭaṃ. Sace bhikkhuniyo upajjhāyādīnaṃ vattakaraṇatthaṃ pageva gantukāmā honti, rattivippavāsagaṇaohīyanagāmantarāpattirakkhaṇatthaṃ ekaṃ bhikkhuniṃ ṭhapetvā gantabbaṃ. Tāya aruṇe utṭhite tassā santike vattaṃ nikkhipitabbaṃ. Etenupāyena akhaṇḍā pañcadasa rattiyo mānattaṃ caritabbaṃ.

Anikkhittavattāya pana pārivāsikakkhandhake vuttanayeneva sammā vattitabbaṃ. Ayaṃ pana viseso - “āgantukassa ārocetabba”nti ettha yattakā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ vā taṃ gāmaṃ bhikkhū vā bhikkhuniyo vā āgacchanti, sabbesaṃ ārocetabbaṃ. Anārocentiyā ratticchedo ca vattabhedadukkaṭaṇca. Sacepi rattiṃ koci bhikkhu taṃ gāmupacāraṃ okkamitvā gacchati, ratticchedo hotiyeva, ajānanapaccayā pana vattabhedato muccati. Kurundiādīsu pana anikkhittavattabhikkhūnaṃ vuttanayeneva kathetabbanti vuttaṃ. Taṃ pārivāsikavattādīnaṃ upacārasīmāya paricchinnattā yuttataraṃ dissati. Upasathe ārocetabbaṃ, pavāraṇāya ārocetabbaṃ, catunnaṃ bhikkhūnaṇca bhikkhunīnaṇca devasikaṃ ārocetabbaṃ. Sace bhikkhūnaṃ tasmīṃ gāme bhikkhācāro sampajjati, tattheva gantabbaṃ. No ce sampajjati, aññatra caritvāpi tatra āgantvā attānaṃ dassetvā gantabbaṃ. Bahigāme vā saṅketaṭṭhānaṃ kātābbaṃ - “asukasmiṃ nāma ṭhāne amhe passissasi”ti. Tāya saṅketaṭṭhānaṃ gantvā ārocetabbaṃ. Saṅketaṭṭhāne adisvā vihāraṃ gantvā ārocetabbaṃ. Vihāre sabbabhikkhūnaṃ ārocetabbaṃ. Sace sabbesaṃ sakkā na hoti ārocetuṃ, bahiupacārasīmāya ṭhatvā bhikkhuniyo pesetabbā. Tāhi ānītānaṃ catunnaṃ bhikkhūnaṃ ārocetabbaṃ. Sace vihāro dūro hoti sāsāṅko, upāsake ca upāsikāyo ca gahetvā gantabbaṃ. Sace pana ayaṃ ekā vasati, rattivippavāsaṃ āpajjati, tasmāssā ekā pakatattā bhikkhunī sammannitvā dātābbā ekacchanne vasanattāya.

Evaṃ akhaṇḍaṃ mānattaṃ caritvā vīsati gaṇe bhikkhunisaṅghe vuttanayeneva abbhānaṃ kātābbaṃ. Sace mānattaṃ caramānā antarāpattiṃ āpajjati, mūlāya paṭikassitvā tassā āpattiyā mānattaṃ dātābbanti kurundiyaṃ vuttaṃ. Idaṃ “pakkhamānattaṃ” nāma.

“Samodhānamānattaṃ” pana tividhaṃ hoti - odhānasamodhānaṃ, agghasamodhānaṃ, missakasamodhānanti. Tattha yadetaṃ parato udāyittherassa pañcāhapaṭicchannāya āpattiyā parivāsaṃ parivasantassa parivāse ca mānattārahaṭṭhāne ca antarāpattiṃ āpajjitvā mūlāyapaṭikassitassa “tena hi, bhikkhave, saṅgho udāyissa bhikkhuno tissannaṃ āpattīnaṃ chārattaṃ mānattaṃ detū”ti mānattaṃ anuññātaṃ, idaṃ “odhānasamodhānaṃ” nāma. Idañhi punappunaṃ mūlāyapaṭikassanena parivutthadivase odhunitvā purimāpattīhi saddhiṃ samodhāya dinnāṃ, tasmā odhānasamodhānanti vuccati. Kurundiyaṃ pana “samodhānaparivāsaṃ vutthassa dātābbaṃ mānattaṃ samodhānamānatta”nti vuttaṃ. Tampi tena pariyāyena yujjati.

Agghasamodhānaṃ pana missakasamodhānaṇca agghasamodhānamissakasamodhānaparivāsāvasāne dātābbamānattameva vuccati, taṃ parivāsakammavācānusārena yojetvā dātābbaṃ. Ettāvatā yaṃ vuttaṃ “tena hi, bhikkhave, saṅgho udāyissa bhikkhuno ekissā āpattiyā sañcetanikāya

sukkavissatṭhiyā ekāhapaṭicchannāya ekāhaparivāsaṃ detūtiādinā nayena pāḷiyaṃ anekehi ākārehi parivāso ca mānattañca vuttaṃ, tassa yasmā āgatāgataṭṭhāne vinicchayo vuccamāno pāḷi viya ativutthāraṃ āpajjati, na ca sakkā hoti sukkena pariggahetuṃ, tasmā naṃ samodhānetvā idheva dassessāmā”ti, tadidaṃ atthato sampāditam hoti.

Paṭicchannaparivāsakathā

102. Idāni yā tāva ayaṃ paṭicchannāya ekissā āpattiyā vasena pāḷi vuttā, sā uttānatthāva.

108. Tato paraṃ dvīhatīhacatūhapañcāhapaṭicchannānaṃ vasena pāḷiṃ vatvā pañcāhapaṭicchannāya parivāsato paṭṭhāya antarāpatti dassitā. Yasmā pana taṃ āpattiṃ āpanno mūlāyapaṭikassanāraho nāma hoti, tasmāssa tattha mūlāyapaṭikassanaṃ anuññātaṃ. Sace pana nikkhattavatto āpajjati, mūlāyapaṭikassanāraho na hoti. Kasmā? Yasmā na so parivasanto āpanno, pakatattaṭṭhāne ṭhito āpanno, tasmā tassā āpattiyā visuṃ mānattaṃ caritabbaṃ. Sace paṭicchannā hoti parivāsopi vasitabbo. Yañcetaṃ mūlāyapaṭikassanaṃ vuttaṃ, tasmimpi kate parivutthadivasā makkhitā honti. Iti parivāse antarāpattiṃ dassetvā puna mānattārahassa antarāpattiṃ dassetvā mūlāyapaṭikassanaṃ vuttaṃ, tasmimpi kate parivutthadivasā makkhitāva honti. Tato parivutthaparivāsassa tāsāṃ tissannampi āpattiṇaṃ samodhānamānattaṃ dassitaṃ. Tato mānattacārikassa antarāpattiṃ dassetvā mūlāyapaṭikassanaṃ vuttaṃ. Tasmipi pana paṭikassane kate mānattaciṇṇadivasāpi parivutthadivasāpi makkhitāva honti. Tato abbhānārahassa antarāpattiṃ dassetvā mūlāyapaṭikassanaṃ vuttaṃ. Tasmimpi kate sabbe te makkhitāva honti. Tato paraṃ sabbā antarāpattiyo yojetvā abbhānakammaṃ dassitaṃ. Evaṃ paṭicchannavāre ekāhapaṭicchannādivasena pañca, antarāpattivasena catassoti nava kammavācā dassitā honti.

Paṭicchannaparivāsakathā niṭṭhitā.

Samodhānaparivāsakathā

125. Tato paraṃ pakkhapaṭicchannāya āpattiyā antoparivāsato paṭṭhāya pañcāhapaṭicchannāya antarāpattiyā vasena samodhānaparivāso ca, samodhānamānattañca dassitaṃ. Ettha ca mānattacārikamānattārahakālepi āpannāya āpattiyā mūlāyapaṭikassane kate mānattaciṇṇadivasāpi parivāsaparivutthadivasāpi sabbe makkhitāva honti. Kasmā? Yasmā paṭicchannā antarāpatti. Teneva vuttaṃ - “mūlāya paṭikassitvā purimāya āpattiyā samodhānaparivāsaṃ datvā chāratam mānattaṃ detū”ti. Tato paraṃ sabbā antarāpattiyo yojetvā abbhānakammaṃ dassetvā sukkavissatṭhivatthu niṭṭhāpitaṃ.

Samodhānaparivāsakathā niṭṭhitā.

Sukkavissatṭhikathā ca niṭṭhitā.

Agghasamodhānaparivāsakathā

134. Tato ekāpattimūlakañca āpattivaḍḍhanakañcāti dve naye dassetvā agghasamodhānaparivāso dassito.

Tato sañcicca anārocitāpattivatthum dassetvā sañcicca ajānanaassaraṇavematikabhāvehi anārocitāya āpattiyā pacchā lajjidhamme vā ñāṇasaraṇanibbematikabhāvesu vā uppannesu yaṃ kātabbam, taṃ dassetum “idha pana bhikkhave”tiādinā nayena pāḷi ṭhapitā. Tato ajānanaassaraṇavematikapaṭicchannānaṃ appaṭicchannabhāvaṃ dassetum tatheva pāḷi ṭhapitā.

Agghasamodhānaparivāsakathā niṭṭhitā.

Dvemāsaparivāsakathā

138. Tato dvinnaṃ āpattīnaṃ dvemāsapaṭicchannānaṃ ekamāsaparivāsayaṇavattum dassetvā asañcicca ajānanaassaraṇavematikabhāvehi anārocite itarasmīṃ māse pacchā lajjidhammādīsu uppannesu yaṃ kātabbam, taṃ dassetum ajānanaassaraṇavematikapaṭicchannassa ca āpannabhāvaṃ dassetum purimanayeneva pāḷi ṭhapitā.

Dvemāsaparivāsakathā niṭṭhitā.

Suddhantaparivāsādikathā

156. Tato “āpattipariyantaṃ na jānāti, rattipariyantaṃ na jānāti”tiādinā nayena suddhantaparivāso dassito.

160. Tato paraṃ pārivāsikaṃ ādiṃ katvā vibbhamitvā punaupasampannādīsu paṭipattidassanattamaṃ pāḷi ṭhapitā.

165. Tattha “antarā sambahulā āpattiyo āpajjati parimāṇā appaṭicchannāyo”tiādīsu āpattiparicchedavasena parimāṇāyo ceva appaṭicchannāyo cāti attho.

166. Pacchimasmiṃ āpattikkhandheti ekova so āpattikkhandho, pacchā chāditattā pana “pacchimasmiṃ āpattikkhandhe”ti vuttaṃ. Purimasminti etthāpi ese va nayo.

180. Vavatthitā sambhinnāti sabhāgavisabhāgānamevetamaṃ pariyāyavacanaṃ.

Suddhantaparivāsādikathā niṭṭhitā.

Dvebhikkhuvāraekādasakādikathā

181. Tato paraṃ yo paṭicchādeti, tasmīṃ paṭipattidassanattamaṃ “dve bhikkhū”tiādi vuttaṃ. Tattha missakanti thullaccayādīhi missakaṃ. Suddhakanti saṅghādisesaṃ vinā lahukāpattikkhandhameva.

184. Tato paraṃ avisuddhavisuddhabhāvadassanattamaṃ “idha pana, bhikkhave, bhikkhu sambahulā saṅghādisesā”tiādi vuttaṃ. Tattha byañjanato vā adhippāyato vā anuttānaṃ nāma kiñci natthi, tasmā tañca ito pubbe avuttañca sabbamaṃ pāḷianusāreneva veditabbanti.

Dvebhikkhuvāraekādasakādikathā niṭṭhitā.

Samuccayakkhandhakavaṇṇanā niṭṭhitā.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Tīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το

PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. 2. Ο Κανόνας της διαγωγής - Σχόλια. 4. Σχόλια για το μικρό κεφάλαιο. 3. Η ενότητα για τη συσσώρευση έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org